

Apare în 1/13 și 15/27
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
George Curteanu.

ABONAMENTULŪ
Pe an 3 fl., pe 1/2 an 1 fl. 50 cr., pe 1/4 an 75 cr.
Pentru România și străinătate: Pe an 7 franci.
Prețul e a se solvi înainte.

Nr. 2.

Bistrița. 15/27 Ianuarie 1894.

Anul IV.

Păcală însurat.*)

Scump este 'n tinerețe, dulce-i viața de fircău!
Ca și pasărea prin crânguri, se trăesci de capul tău!
Nimeni să-ți poarte grija, nici tu grija nimănui;
Noaptea unde te ajunge căpătâiu la cap se-ți pu
Măna, și se dormi în tihnă până 'n faptul dimineții,
Fără scire de necasuri, de nevoile vieții!...

Insă — fie-ți traiul ăsta cât de scump, și drag or-i cât —
Geba! vine-o vreme totuși, când cu elu și s'a urât;
Când din ce în ce p'a vieții cale grea, obositoare,
Simți nevoie d'unu tovarășu, d'o soție iubitoare...
Ce se face?... Așa-i de Donanul scris în pravila cerescă...
Nu-i făcutu în lume omul singur traiul se-și trăescă!...

Astfelu și Păcală nostru, multă vreme a umblat
Singur, fără nici o grijă, rătăcindu din sat în sat!
Dar dela unu timp încoace, (cam de când zări 'n pădure
Pre mirăsa cea frumoasă cu doi ochi, ca două mure)
Parcă 'n urmă rea dăduse... ori și unde se ducea,
Multămire, ca 'nainte, nicăiri elu nu găsia.
Iă părea așa greu drumul! O ducea într'unu oftat...
Pasă-mi-te ă venise și lui vremea de 'nsurat.

Să te 'nsori... ușor din gură-i vorba asta de grăit!
Lucrul însă în aeva, of! ce greu e de'mplinit
Cu noroc, precum și-e gândul și cum inima-ți doresce!...

Dacă ai ști de bună seamă, popa când mi te unesc
Lâng'altar cu o femeie, că 'n locașul tău cu ea
Fericirea o se între... calea-valea!... ce-ai avé
Să mai dăci?... Se poate însă — nunți de-acelea nu sunt rare —
Să-ți aduci pre dracu 'n casă cu ospățu cu lăutari,

Și se nu fi om a-lu scote nici cu archirei afară...
Cum se faci, se-ți iasă neted, rău la urmă se nu-ți pară?...

Esti sărac, și ea-i săracă! Amărăt ăi este traiul!
Grijile se țină de capu-ți, cum de oi se ține scaiul...
Iai bogată?... Te bagi slugă! Ți-ai luat stăpână 'n casă...
Ține ea în mână cârma, și de tine nici că-i pasă!...
Iai urât?... Ți-e urât... Ia frumoasă ca se-ți placă! —
Dar, atunci... plăcere cre numai ție o se-ți facă?
Nu și altora?...

Păcală le scia acestea toate.

Insă nu era elu omul, care stă și se socote
Dile pân' se facă unu lucr... „Să-mi găsesc pre placă soție,
(Hotărâ de-odată 'n gându-i) și-apoi... ce mi-e scris se fie!
„Chiar de n'ăși brodi-o bine, las' că bun e D-zeu!
„Vorba ceea: **Rău cu răul, dar mai rău fără de rău.**“
Și de ici colo, prin sate, mai umblă elu cât umblă.
Până ce-și găsi ursita și 'ntr'o țară se însură.
Se făcu și elu statornică, om cu lumea dor' la rind;
Până când așa, prin țară, se tot umble colindându...
Cât-va timp, cum dice vorba: **sita nouă 'n cui se pune;**
Cu nevasta sa Păcală duse — o viață de minune...
Insă, totu o vorbă dice: Boi se cunoscă la jug;
**Pre român, ce pote? nu-lu scii pân' cu elu nu
intri 'n plug.**

Astfelu și Păcală, tocmai după o lună, după șese,
Pricepu în căsnicie cam pre cine elu luase...

Soța lui era — de mij'oc! — întru toate potrivită:
Nici prea prea, nici foarte forte; nici frumoasă, nici urât;
Nici bogată nici săracă chiar de totu peste măsură...
Unu cusur avea ea numai: că — era cam rea de gură!
Când se întempla să-i sară de vre-unu lucru mai alest...
Iar acesta, din păcate, se întempla așa de des!
Dimineța, ziua, seara! căci nimicu ei nu-i plăcea

*) Episodiu din „Isprăvile lui Păcală“, epopee populară în
24 de cânturi, ce va eși în curând de sub tipar la București,
într'unu volum, cu ilustrațiuni.

*Să se facă 'n casă altfelu, decâtu cum o dice ea.
Ce dicea din gură dînsa, trebuia să fie sfântu,
De ar fi spusă măcaru prostia cea mai mare pre pămîntu.
Și era de-ajunsă din voie, atîtica! elu se-i iasă,
Ca să nu mai aibă în urmă totu ziua tihnă 'n casă:
De mînie 'ntr'o clipită focu ea se făcea și pară,
Și-apoi... trage-i! dă-i la cîrtă! de cu doru și până 'n séră.*

*La 'ncepută... rîdea Păcală, și 'nghîția 'n tăcere tôte,
Totu credîndu c'alui soție și-o veni în fire, pôte,
Cu încetul... Dar de unde?... Ea în locu de-a se 'mblîndi,
Se făcea mai teleleică, mai cu draci din ți în ți...*

*„Hm!... așa, nevastă dragă, vrei mereu să-mi faci tu mie?
„Linisce 'n căsuța noastră nici-odată n'o să fie?
„Uf! de-oru fi ca tine multe, apoi bine-a țișu s'eraculă,
„Cine-a țiș-o că: Femeia a îmbetrînită pre draculă!...
„Dar la cale tu cu mine să o scoți, o fi mai greu.
„Meșteru e ucigă-lu tōca, dar suntu și mai meșteru eu!
„Pōle lungi și minte scurtă! Vrei, în locu să-ți fiu bărbatū,
„Tu să-mi fi stăpîna mie? să mă ai ca pre-unu argatū?
„Bine! las' pre mine dară!... Pân' acilea n'am fostu bunū:
„Ai să veți de-aci 'nainte cum știu eu să mă supunū!...“*

(Va urmă).

P. Dulfu.

Mihailu Cogălniceanu.

— Schiță biografică și literară. —

De Victoru Onișorū.

Mihailu Cogălniceanu a îmbrățișat și profesiunea de avocat. Elu fu primul, care în Iași făcu să se înțelegă ce este elocința judecătorească.¹⁾ Cu tôte acestea elu aparține corpului profesoralu, în specialu ca fostu profesoru de istorie la Academia Mihăilénă, transformată mai târziu în universitatea din Iași, alu cărui fundatoru și protectoru a fostu elu până la finea vieții sale.

Ca profesoru de istorie s'a arătat unulu dintre naționalistii cei mai înfocați și cei mai plini de iubire de patrie. Dela înălțimea catedrei de profesoru revărsa în inimile tinere ale studenților universitari admirațiunea faptelor pline de glorie ale străbunilor nostri și speranța în unu viitoru strălucit. Dar nu era omul, care să se îndestulească numai cu atâta. În fie-care momentu lucra în astă direcțiune, în fie-care momentu se făcea propoveditoru înfocatu alu iubirei de patrie și măririi aceleia; când nu se afla în școlă pre catedră lua condeiul în mână și ca publicistu propaga vederile și credințele sale în unirea țerilor surori, ce de multe vécuri au rămasu desbinate. Pentru totdeuna rămâne unu capu de operă „cuvîntulū introductivū la cursulū de istoria națională“, ce-lu făcu la începutulū carierei sale de profesoru la 1843. Acesta e cuvîntulū unui adevăratu profesoru de istoria națională, care-și iubesc națiunea sa mai pre susu de tôte, și varsă această iubire și în inimile tinere ale eleviloru sci, arătându-le pildele cele mai frumoșe, cari potu se înalțe sufletele și să le înflăcăreze. Imi iau voia să citezu aici câte-va pasage din acestu memorabilu „cuvîntu“.

Êta ce dicea elu studenților delă Academia Mihăilénă:²⁾

„Inima mi-se bate, când audu rostindu numele lui Alecsandru celu bunu, Stefanu celu mare, Mihaiu-Vitezulū. Și nu mă rușinezū a dice, că acesti bărbați pentru mine suntu mai multu decâtu Alecsandru celu mare, decâtu

Hanibal, decâtu Cesar. Aceștia suntu eroii lumii, precând cei dintâi suntu eroii patriei mele. r'entru mine bătēlia dela Rēsboieni are mai multu interesu decâtu lupta dela Termopile și isbāndile dela Rahova și Călugăreni imi parū mai strălucite decâtu acelea dela Maraton și Salamina, pentru-că suntu câștigate de Romāni“.

„Chiar locurile patriei mele imi parū mai plăcute, mai frumoșe decâtu locurile cele clasice; Suceava și Tîrgoviștea suntu pentru mine mai multu decâtu Atena și Sparta“.

„Baia, unu satū ca tôte satele pentru străini, pentru Romāni are mai multu prețu decâtu Corintulū, pentru-că în Baia avamulū Riga alu Ungariei, Mateiu Corvinulū, vitezulū vitejilorū, craiulū crailorū, cum îi dicea Sixtu IV, rānitū de sabia moldovénă, fu pusū în fugă și uită drumulū patriei noastre“.

Când unu profesoru de istorie a vorbitū în anulū 1843, adecă cu 16 ani înainte de unirea țerilorū surori cu atâta focu și patriotismū școlarilorū sei, atātū de domniū Moldovei câtū și de domniū Munteniei, putemu ușorū să ne esplicămū de unde a eșitū acea pleiadă de bărbați patrioți moldoveni.¹⁾

Fie ca acele cuvinte pline de celū mai înaltū și înțeleptu patriotismū, rostite la 1843 de Mihailu Cogălniceanu să călăuzescă și se însuflețescă pururea pre toți profesorii, pre toți școlarii, și în generalu pre toți Romānii.²⁾

Patriotismulū lui Cogălniceanu, cunoscința profundă și temeinică a trebuințelorū și aspirațiunilorū romānismului, talentulū seu mare, inteligența vie, caracterulū entusiastū l'au pusū încă de tinēru în capulū mișcării naționale din Moldova. Desbrăcatū de prejudecățile clasei boeresci, din care făcea parte după originea sa, e unulū dintre primii boeri moldoveni, care lăpădāndu-se de haina murdară a aristocrației, a luatū stēgulū falfăitorū alū

1) Veți „Familia“ din 1891. Nr. 26.

2) Veți Cronicele Romāniei. Ediția II. Tom. I.

1) Veți discursulū d-lui G. G. Tocilescu.

2) Idem.

democrației, singurul, prin care se putea ajunge la victorie, la constituirea României de astăzi.

Împreună cu Ioan Ghica și V. Alecsandri fundă „Progresul“, organ influent al opiniei liberale, care făcea opoziție guvernului lui Mihail Sturdza. La 1844 în conțelegere totu cu acestia și cu Panaitu a fundat „Fóia științifică și literară“. Fóia era să fie numită „Propășirea“, censura însă opri numirea proiectată, iar redactorii nevoind a se supune la această deciziune arbitrară, publicară fóia fără titlu, lăsându locu albu, iar de-desuptă au tipăritu numai: Fóie științifică și literară (Iași, în 4°; 42 numeru de câte 8 pag. a apărutu din 6 Ianuarie—29 Octombrie 1844).¹⁾

Ca omă politică Cogălniceanu e una din figurile cele mai mărețe. Elu ocupă cu dreptu cuvântu unul din cele mai înalte grade, nu numai printre bărbații mari de stat ai României ci chiar printre marii bărbați politici ai statelor celor mai culte²⁾

Adăpatu de ideile cele mari, cari au datu nascere revoluțiunii franceze din 1789, liberalu și democrat convinsu luă partea cea mai activă în Moldova la opera de regenerare a țerii. În organele sale publice în totdeuna pleda pentru libertate, pentru ridicarea bietului țeranu din ghiarele crude ale selăviei.

Prima lovitură dată selăviei a fostu „legea emancipării Țiganilor statului și ai mănăstirilor“. Înainte de a fi intrată această cestiune în consiliile, în planurile de reformă ale guvernăntilor, ea a fostu inițiativa parțială a proprietarilor de Țigan³⁾. Mulți dintre acestia și numărul lor se sporia din Ți în Ți, séu în vieță séu mai alesu la mórte își iertau Țiganii. Legea pri-

¹⁾ „Convorbiri literare“ 1888 Nr. 1.

²⁾ Veđi discursul d-lui Tocilescu.

³⁾ Țiganii selavi erau de trei feluri: Țiganii domnesci, cari computăți pre suflete constituiau un mare venit în budgetul statului, Țiganii mănăstiresci și ai aședemintelor publice; și Țiganii boeresci, cari constituiau personalul de servitori în carțile boeresci: bucătari, vizitii, ficiori în casă etc.

vinóre la această cestiune a lui Sturdza Vodă s'a datu în 31 Ianuarie 1844 în urma unui votu unanimu alu adunării; această lege ordona emanciparea Țiganilor metropoliei, episcopiloru și mănăstiriloru, precum și a tuturor robiloru, ce erau proprietatea statului.¹⁾

Desrobirea în Muntenia s'a făcutu de cătră d-lu A. Ghica prin o lege din 1845.

Unu strigăt de bucurie a izbucnit în inima tuturor ómeniloru luminați. Tinerii din Moldova în aceea Ți uitară lupta înverșunată, ce purtau contra guvernului lui Sturdza, se adunară plini de entusiasm și hotăriri a aduce mulțumită domnului în fața acestui act mărețu — începutul lovirei selăviei. Se alese o deputațiune de tineri din C. Negri, V. Alecsandri, C. Rola, D. Rallet, P. Mavrogheni și alții în frunte cu Cogălniceanu, alesu ca oratoru, care deputațiune apoi se prezentă înaintea d-lui și-i esprima recunoștința tinerei generațiuni. M. Sturdza în aceea Ți și-a adus aminte, că și elu a fostu tineru, elu de asemenea esprima tineriloru recunoștința sa, declarându totodată, că în dênșii vede viitorul țerii și că loru le aparține a face din Moldova și Muntenia o țeră civilisată, o societate européna și că stăruințele lui erau de ale pregăti acestu viitoru. „Fóia științifică și literară“ tipări unu număr estrordinaru în 6 Februarie 1844, în colóre verde — colóre speranței, — în care în versuri se cânta marea reformă. Alecsandri celebră această Ți memorabilă în poesia intitulată: „Desrobirea Țiganilor“ unde este în strofa a II-a: „O Moldovă, țeră mândră, tu ce dai sfântă dreptate, „Brațul têu, ce sfarmă astăzi unu jugu aspru de robie, „Ție însă-ți pregătesce viitoru de libertate.“²⁾

Țiganii particulariloru cu totă lovirea dată selăviei, au mai continuat a-și purta lanțurile, dar acele prin ideile cele noue au fostu ușurate în mare măsură. (Va urmă).

¹⁾ Veđi discursul lui Cogălniceanu în Academia română. I. Desrobirea Țiganilor.

²⁾ Veđi Opere complete, Poesii tom. I. pag. 201.

Buchetul de camilii.

— Narațiune. —

(Fine).

La cuvintele aceste artistulu își perdú cu desevirire predominarea. Cu o órbă furie se repeđi spre artistă, își întinsé mânilu ca să apuce dela bréu buchetul și să-lu rumpă.

— Adă florile încóce, Felice! Nu mă face să încubescú. Dela cine suntú?

— Nu le vei căpétá nici-odată!

— Chiar pentru că te-ai iritatú așa, nu vei primi nici florile și nici nu ți-oiu spune numele óspelui.

— Fă-mi vóia, o rógă Beriot, care abia să potea predominá, — si-mi dá florile!

— Ba!

— Și pentru-ce nu?

— Pentru-că voescú a le purtá la concertú.

— Așa? — Țisé furiosu Beriot. — Atunci n'ai ce contá la mine!

— Cum să pricepú acesta?

— Simplaminte eu nu voiu luá parte la concertú.

— Atunci trebuie să mă îngrijescú să te înlocuescú.

— Cu greu credú că-ți succede. Cum gândescú, că în timpú de o óră să affi în Florența violinistú, care să euteze a emulá cu mine?

— Va fi grija mea.

— Așadară nu voescú a-mi dá florile?

— Ți-am spusú deja odatá că nu!

— Atunci de sigurú în lucru e mai multú decâtú câtú voiești a mărturisi. E viclenie aceea, infidelitate, unu

jocă preugetată cu ună adoratoră! Oh, că nu-lă cunosc, căci mi-ș de părți l-ași face cu flori cu totu.

Beriot în jalusia sa mai că-și perduse mintea. De amăritu ce era acu-și își băga degetele în părul capului, acu-și cu furie nebună făcea gesturi în aeru.

— Așadară vei rămâne pe lângă propusul tău — întrebă el în fine tremurându de furie, când nu mai auzi nici ună cuvântu de împăcare.

— Da! — precum ț-am spus.

— Atunci dară hotărîtu și sərbătorește îți declar, că pe sêră nu jocu. Concertulă decî probabilu trebuie să-lu amânî. Acêsta să-ți fie pedêpsa.

— Concertulă să va ține și fără tine, iubite Charles — răspunse d-na Malibranu. — Și decumva vei luă parte ca ascultătoriu spereză, că atunci cu predarea vei fi îndestulită.

— Intrebi, că ore fi voiu de față la concertu? — Cređi tu, că voiu intrelăsă aceea priveliște interesantă, când voru flueră pre substitutulă meu alesu de tine. Ori dóră cređi, că-ți voiu dá libertate, ca în dragă vóiă să schimbî priviri amoróse cu óspele, donatoriulu prețuiteloră tale flori? — Nu te voiu slăbi din ochi. — Vai ție și vai lui! Ne vomă revedé!

Cu aceste cuvinte Beriot eși repede din odaia. Cântăreța după-ce se închise ușa erupse într'unu risu șgomotosu.

— Oh iubite și bunule Charles — dișe ea în sine d'apoi acêsta a fostu o adevêrată scenă picantă. Da încă la concertu, — aceea va fi apoi o glumă fără sêmênú! — Cum te vei rușiná tu Charles și cum vei veni să cert ertare dela mine!

Cântăreța se aședă la mész de scrisu, luă o pênă și înșiră pre papirú câteva orduri, și le băgă într'o cuvertă. De pre biletulă care-lu lăsase Ole Bull scrise adresa. Apoi ridicându-se sună clopoțelulă. Numai decătu se ivi cameriera.

— Babeth — dișe ea — trimite epistolă acêsta prin ună servitoru d-lui Ole Bull. E grabnică, grijesece decî, ca ea se ajungă numai decătu la celú adresatu.

III.

Sala de concertu se umplu de ascultători. Toți, căți posedeau ună nume séu ună rangú cunoscutu în Florența, se adunară aici, ca să se desfăteze în cântecele d-nei Malibran și se asculte ariile de musică ale artistului Beriot.

În una din odăile, cari conducú pre bină, vorbea Malibran cu magistrulă, care avea să o acompaniese pre pianu. Ochii îi străluciau vioiu de agitațiunea ce o avea pentru pășirea apropiată, vestmintele albe de casimiru dedeau feței sale albe ună farmecú deosebitu. La brêu era împodobită cu buchetulă de camilii.

— Ar puté sosi Ole Bull — intrerupse convorbirea, ce o ținea cu magistrulă.

— Ah în fine ești aici! — continuă grăbindu înaintea celui-ce chiar atunci intră. Frumosu, iubite prietino, că nu mai lăsatu a aseptă îndeșertu. Imi era frică, că nu vei da ascultare apelului meu.

— Ertare — replică violinistulă — căci eu, după cum amintisem, am mai avutu o cale la medicu, ceea-ce m'a făcutu să întârđiu. De altu cum mi-ș de mulțumite, că totuși ai făcutu posibilă împlinirea dorinței mele.

— Pentru cea din urmă nu-mi mulțumi mie, ci buchetului de camilii. Explicarea o vei primi după concertu. Afară de aceea trebuie să-ți facú cunoscutu, că nu vei predă numai câte-va piese, ci că pre d-lu Beriot trebuie să-lu substitui cu desêvirșire.

— Nu jócă de locu d-lu Beriot? — întrebă Ole Bull spăriatú.

— Nu! la așa ceva nu ești pregătitu?

— O, dar totuși.....

— Sperezú însé cea mai bună reușită — continuă glumețu cântăreța — credu, că putemú începe.

După acestea între aplausele șgomotoșe ale publicului păși cântăreța pre bină.

Cântarea cea dintâia a fostu o arie din „La sonnambulu“ lui Bellini. Curatu și dulce eșiau șonurile de pre buzele ei esprimându bucurie, durere, desperare, — și cântarea se finí cu ună strigătú pasionatú. Publiculă căđu în estasulă însuflețirei, mereu se înoiau aplausele publicului, la cari Malibran trebuia în continuu să se plece mulțumindú. Piesa a dóua fu o arie din „Norma“, a treia o compoziție propriă a logodnicului ei — a lui Beriot.

— După-ce cântăreța prin predarea acestora sfișí partea primă a programei, ascultătorii în însuflețirea lorú nu cunoseau margini. Rechemări și aplause umpleau sala. Pre bină sta o adevêrată plóie de cununí și buchete și când artista în fine se retrase loculú unde statuse fu acoperitú cu ună covorú de flori.

Partea a dóua urmă după o paușă scurtă. Acum veni rëndulú lui Ole Bull să-și arete dibăcia sa artistică. Malibran ocupă locu pre ridicătura de lângă pianu, voidu ea să deé prin preșența sa o deosebită inspirație jocului lui.

Se auzi șemnulă. Păși la mijlocu magistrulă și scusă mai întâiu rămânerea d-lui Beriot ca întâmplată din pricina unei slăbiciuni, apoi anunță, că în loculú lui d-lu Ole Bull, ună artistă tinêră, își va predă compozițiile sale proprii. Când repăși, apărú Ole Bull. Elú era palidú și se vedea a fi adencú impresionatú. Făcú unú complimentú stângaciú și cu mâna tremurândă aședă nota pre stativă. Unú murmurú de neplăcere trecú prin mulțime.

Lui Ole Bull i-se ivi unú simțemêntú necunoscutú, o agitațiune apoi o lánceđală cuprinse internulú lui.

Schimbarea repentină între desperare și bucurie, primirea epistólei dela Malibran avu fórte mare efectú.

asupra lui, ceea-ce se mai adause prin vestea, că nu va trebui să ie parte la concertu numai ca unu diletantū, ci că va trebui să esecute singurū o întrégă parte a aceluia. Increderea în sciința lui musicală îl părăsise cu totul; — acum, când trebuia să se hotărăscă sôrtea lui deodată să simți fără nici o valôre, ceea-ce făcū să se n'fiôre.

Incepū a cântă pre instrumentū, dar violina lui suna timidū și cu nesiguranță și arculū era purtatū cu stângăciă ca și cum degetele i-arū fi cu sgârciū.

Espressia neplăcerii începū a se auzi icr-cole totū mai desū prin publicū. Ole Bull auzi vuetulū surdū a-lū imputărei, șueratulū și tropotulū, în fantasia lui jucau și notele, ca și nisee pitiei nebunaticiei.

Însē trebuia să se predominescă și bălaurului cu multe capete — publicului — trebuia să-I privescă în ochi; deci își adună tâtă forța voinței, de care dispunea și privi în fața mulțimei: dar zărirea privirilor ironice îl aduseră într'o confusiune și mai mare; își îndreptă apoi privirea asupra unei loge ce se părea a fi golă. Dar în minutulū acesta în loge apărū unū bărbatū, care-lū măsură de-alungulū cu o privire atătū de ironică, încătū își perdū și ultimele rămășițe ale presentei. Nu mai vedū și nu mai auzi nimicū, urechile îi sunau și ochii îi schinteiau, până-ce o convulsivă tremurare îi scutură trupulū.

Era adecă perdutū cu totulū. Numai o minune îl mai putea mântui. Dar de unde îi putea veni ajutorulū? Dôră dincolo dela d-na Malibran, unde își îndreptă acum ochii sei rugători?! Fața nu i-o vedū. Numai lustrulū deschisū alū vestmētului ei și pre vestmētū buchetulū de camilii i se oglin-di în ochii lui rătăcitorii. Nu mai scia că cântă ori nu, dar zărirea florilorū îi readuse aminte fapta Mariettei.

În fantasia lui vedū iarăși pre copiliță, cum privia asupra lui cu fața inspirată și cum cu simplicitatea ei copilărescă îi cerū dela Preacurata Vergură binecuvēntare. Unū fiorū îi trecū prin vine, și simți cum trece tâtă frica și surprinderea. Incepū acum a melancolisă. Se vedea pre drumulū cătră Pistoria, auzi glasulū rugătorū alū Mariettei, cum pășia alătura cu elū prin pădure. Pasērile ciripiau dulce pre ramuri, și ceea-ce fantasia îi aducea atătū de fidelū înainte se transpunea în sonorū sublime. Intră în casa miseră a părinților Mariettei, dări pre bărbatulū gemendū de durere și pre femeia tânguindu-se și violina-i plângea, plângea cu amarū.

Dări apoi pre copila desperată, cu ochii strălucitori și pre corde alunecă unū glasū tremurătorū. Cu sufletū mișcatū părăsi căsulia. Marietta se grăbi după elū, îl ajunse. Mulțumitôre îi sărută mâna și-I predete florile, cerendū binecuvēntarea ceriului asupra lui, atunci cânteculū instrumentului suna seriosū și sêrbătoresce, ca glasulū clopotelorū.

În fantasia lui cu buchetulū de camilii în mână cu pieptulū pētrunsū de acelu simțmētū dulce, că a

sêvrișitū o faptă bună păși înainte. Acordurile sunau vioiu și veselū. Trecū apoi în fantasiă prin livada unde paserile concertau în codri frumoși. Aci glasulū violinei deveni fărmeătorū și sublimū. Sfirși. În sală domnia o linisce mortală. Semnele displăcerii dispărușeră de multū. Ole Bull făcū unū complimentū și se gătă să ėsă. Deodată tăcerea înghețătôre se rupse. Sala rēsună de aplausele publicului. Numele lui îl auzi rostindu-se din tôte părțile.

După-ce se făcū linisce, cu același succesū predă unū sonetū de a lui Spohr, cu care de nou își dobândi recunoscința ascultătorilorū.

Alū treilea punctū a fostū o piesă de a lui Beriot. Arculū în sărituri mari juca pre strune, prinsēturile duple și arpegii succesoră cu istețime admirabilă și joculū luneca preste octavele chromactice cu o uimitôre îndemânare. Deveni stăpânulū nedisputaverū alū violinei sale, și putea să privescă asupra ascultătorilorū cu curajū, ba încă își putea întôrce privirea și asupra logei.

Acelū bărbatū, a cărui privire îl adusesse în confusie, era totū acolo, însē acuma priviau de acolo asupra lui doi ochi, cari străluceau de admirațiune.

La ultimele accente publiculū erupse de nou în aplause. Tâtă gura amintea numele lui. De multe-ori trebui să se arete publicului. În imperiulū artei unū împēratū nou ocupă tronulū. Când se întôrse în antișambra stătea înaintea lui cântăreța și bărbatulū din logea întunecôsă.

— Iubite amice — duse ea cu fața aprinsă de bucurie, stringēndu-i căldurosū mâna — nu voescū a esprimă laude deșerte, ci trebuie să-ți mărturisescū, că acēsta a fostū minuta cea mai frumôsă din vieța mea! Permite-mi însē, ca să-ți recomandū pre d-lū Beriot, mi-rele meu și soțulū d-tale în artă.

Beriot era fôrte agitatū.

— D-le, d-le, — bălbăi acela, — când te-am auzitū începēndū piesa mi-ai părutū a fi unulū dintre cei mai de compătimitū începētori, iar acum, când ai sfirșitū concertulū recunoscū cu totū respectulū, că ești artistū. Când mi-am auzitū opulū meu dela d-ta, mi-se părea a fi ceva nou, — necunoscutū. O așa predare n'am auzitū nicl-odată. Dar și dela tine plăcută Felice — duse întorcându-se spre artistă — trebuie să-mi cerū ertare. Iartă-mi nebunaticia mea mănîe, cu care am voitū numai să te aducū în confusie.

— Grație celui întorsū — replică agrăita.

— Însē cum să-mi arētū mulțumita față cu d-ta, d-le Bull? Că câștigulū îl vomū împărți se înțelege de sine; însē dacă și-ași putē dă ceva semnū de aducere aminte de acēstă însemnată sēră, atunci m'ași simți fôrte fericitā.

— De-mi este permisū am o rugare — duse în tonū tremurătorū Ole Bull, — reînapoiēză-mi buchetulū de camilii.

— Buchetul de camilii? tresări Beriot.

— Da, buchetul de camilii! — Repetă cu șireție d-na Malibran.

— Trebuie să scii, iubite Charles, că la rugarea mea d-lă Ole Bull îmi dădu acestu buchetu cu ocasiunea vi-sitei de ieri, când m'a rugatu, să potă luă parte în concertul nostru. Elu a fostu acelu cunoscutu din Parisu, pre care l'am tăinuit!

— Oh, acum tôte le pricepă — strigă Beriot.

— Oh, iartă-mă încă odată, scumpa mea Felice! Mă de iertări pentru jalusia mea orbă! — Pasionatâ îi apucă mâna și o sărută cu intimitate.

— Fie-ți împlinită rugarea, prietine dragă, — dise artista cătră Bull, aruncându priviri amorose spre Beriot, — aici este flórea. Inse de ce ceri acestu buchetu.

— O causă deosebită mă îndemnă a face acésta — răspunse artistulă luându camiliile plină de bucurie.

— O causă deosebită! Acesta-i lucru admirabilu! Atunci trebuie să ne istorisesci istoria acestui lucru îndatâ după cină, la care cu acestea îmi permită a te invita, eu la rëndulă meu încă voi desface vëlulă, ce acopere secretulă, cum te-a ajutatâ buchetulă de camilii la pășirea d-tale în publicu.

— După-ce se sfirși concertulă și se petrecu cina — lângă șampanie povesti Ole Bull ascultătoriloră sei atenți istoria buchetului de camilii.

Inima îndurătoare a d-nei Malibran fu adencu pëtrunsă la auzulă acestei istorii. În ziua următoare întovărășită de Beriot și Ole Bull cercetă și ea pre părintii Mariettei. Mediculă adusă îngriji de acesti nenorociți cu tótă abnegațiunea, iar Ole Bull îi provëdă cu viptuale, cu vestminte și când peste câte-va zile părăsi Florența îi lăsă Mariettei o sumă, care mai târziu ajută acestei familii a duce unu traiu mai bunu.

Ole Bull însoți părechia de artiști la Roma, Neapolu, unde dimpreună cu ei au pusă în admirare pre cunoscătorii de artă. Renumele lui a fostu întemeiatu cu pășirea în publicu din Florența. Călătorii lui a fostu asemenea unui mersu triumfal; pretutindenea, unde sosia, era îngămăditu cu recunoscintă și onoruri.

Dar între tôte obiectele scumpe, ce a adusă cu sine din călătoriile sale, nici unulă nu i-a fostu mai scumpu ca acelu tesauru, căruia îi putea mulțumi gloria sa și care ilă purta pururea cu sine în stielă.... buchetulă de camilii ală Mariettei.

(Seelman Theo).

Augustinū Moldovanū.

Literatură poporală.

Poesii populare.

— Culese din Nețiu de George Sermeșianu, învățătoru. —

*Frunză lată ca masa
Mi-o uritu badea casa.
Lasă, lasă s'o urască,
Numai să nu-și bănuiescă;
Lasă, lasă pân' la vară
Ca 'nflori spicū de sēcără,
Din sēcără spicū de grâu
A veni și-a fi târziu.*

—*E*—

*Trandafire cu trei fire
Fost-am doftorū la copile.
Pre câte le-am doftoritū,
Nice una n'o peritū;
Pre câte le-oit doftorū,
Nice una n'o perū.*

—*E*—

*Pre la noi prin prunișorū,
Cărarușă de ficiorū.
Unulū merge unulū vine,
Unulū mă cere pre mine.
De m'a cere unū gazdă mare
Lasă-lū maică 'n supărare
De m'a cere-unū fluerașū
Dă-mă mamă mintenașū.*

Aforisme alese despre femei, amoru și căsătorii.

Estrase din diverse colecțiuni de Jeronimū Barițiu.

Amorulă nu se pôte comunică nici demonstră. Fie, care iubese singurū, precum se rógă singurū.

Rahel.

* * *

Dorulă de amorū e însuș amorū.

I. Paul.

* * *

Resistența procură amorului arme totū mai puternice.

George Sand.

* * *

Iubimă ce vremū și dorimū ce nu avemū, pentru că numai unū sufletū bogatū iubesece, iar celū sêracū numai doresece.

Schiller.

* * *

Chemarea amorului e se înalțe o inimă josnică, iar pre cea înălțată se nu o dejosescă.

Ariosto.

* * *

Amorulă imputinează gingășia femeieșcă și întăresece pre aceea a bărbatului.

I. Paul.

* * *

Sufletulă omenescū pôte nu e capabilū de o durere mai violentă, decât e aceea a fi silitū să desprețueșcă obiectulă îngrijiriloră sale celorū mai delicate.

Wieland.

* * *

Unū amorū adevăratū preface în curëndū pre unū june în bărbatū.

Goethe.

* * *

Amorul îl cunoșce singur acela, care iubesc
fără speranță.
Schiller.

* * *
Văpaia închisă arde mai adâncu.

Shakespeare.

Diverse.

„Musa română“, foiă musicală-literară, ce d-lu Iacob Mureșanu, profesor de musică în Blașiu, a fostu începutu a o redactă în anul 1888 și care pentru lipsa sprijinului apusese, cu anul nou a apărut iarăși și va publică: a) cântece și hore populare, aranjate pre pianu în stilu ușor; b) cântece populare, aranjate în formă de salonu, potpuriuri; c) cântece populare și originale pentru voce cu acompaniare de pianu; d) piese de dansu pentru pianu, eventualu pentru violină și flaută. Va mai publică biografii de ale musicilor români și străini, apoi articoli, notițe, cronice, poezii populare, diverse etc. Prețulu de abonamentu pre anu e 6 fl.

Năsdrevenile lui Păcală, la lumină scose de Teodoru Clăvășină, cartea I. cuprindendă pre lângă altele și comedia „Premiulu lui Păcală“. O broșuriță de 53 pagini și costă 20 cr. Se pôte procură dela tipografia Teocharu Alexi, Brașovu.

Dela Asociațiunea transilvană. Alegerea Reverendiss. Domnu I. M. Moldovanu, canonicu și vicariu capitularu în Blașiu, de președinte alu Asociațiunei transilvane a fostu aprobată de cătră guvernă.

Congresulu regnicolaru alu catolicilor din Ungaria s'a ținutu în 16 l. e. cu multă demnitate. Ca la 20,000 catolici fără deosebire de rang și pozițiune s'au adunatu din tôte părțile Ungariei, ca să se manifesteze credința catolică și să ridice proteste energice contra atacurilor pornite asupra acesteia. După deschiderea ședinței de cătră primatele Vaszary prin unu discursu plinu de înțelepciune și căldură au venit la rând cățiva oratori, cari au vorbitu despre biserică, datorințele catolicilor, despre autonomia, instrucțiunea și educațiunea catolică, precum și despre căsătoria, apoi s'au luat resoluțiuni atât în privința formei cât și a cuprinsului pline de demnitate energica, cari nu vatemă pre alții, ci pretindă aceea, ce li-se cuvine după dreptu catolicilor din Ungaria. Acastă frumôsă și bărbătescă manifestațiune a făcutu sânge rău în luptătorii pentru proiectele bisericesci ale guvernului și cu deosebire în foile ovreesce-maghiare.

Sôrtea proiectelor bisericesci ale guvernului începe a deveni fatală, căci până acum preste 20 de deputați au eșitu din partidulu liberalu sub cuvântu, că guvernulu nu dovedesce o ținută vrednică și că se lasă influințatu de elica tisaistă, pre care mulți dintre liberali nu o mai pot suferi. Se ascéptă să mai repășescă din acestu partidu toți preoții, precum și cei-ce

au dat alegătorilor lor reversale. In acestu casu guvernulu se pôte accepta ușor la o crisă.

Daruri de Crăciun pentru întemnițații nostri politici. In Sibiu s'a constituitu unu comitetu de domnișore în frunte cu d-șora Felicia Rațiu, care cu banii incurși în urma unui apelu dela tôte ficele române inteligente a cumpăratu pentru condamnații nostri politici următoarele daruri de Crăciun: Pentru domnulu V. Lucaciu: serviciu bisericesc pentru cuminecătura, constătătoru din unu potiru, discă, stea, copia și linguriță aurite bogatu și o tavă de argintă; — pentru d-lu S. Albini și I. Russu Șirianulu câte o garnitură de scrisu; — pentru d-lu N. Romanu: o garnitură de fumată. Numitulu comitetu a oferit daru de Crăciun și slovaculu Sv. Hurban-Vajansky o cunună de lauru. La daruri au contribuit 550 domnișore din Ardealu și Ungaria.

Cea mai nouă afacere grănițerescă dela Năsăud. In 22 l. e. s'a licitată la Becleanu domeniulu dela Ciceu-Cristuru alu fondulu de stipendii grănițerescă din Năsăud. Licitarea s'a făcutu din ordinu ministerialu și cu desconsiderarea protestărilor adevăraților proprietari. Licitanți au fostu: fișpanulu conte Paulu Bethlen și avocatulu Iuliu Coroianu dela Clușiu, domeniulu a rămasu pre licitantulu din urmă cu prețulu de 90,000 fl. 01 cr.

Avisu. Cine voesce a luă ore de limba română pentru băieții și fetițele sale aflătoare în Bistriță se îndrepte pentru informațiuni la redacțiunea acestei reviste.

CONCURSŪ.

Prin acésta se publică concursu de cincă ajutore a 30—50 fl. anualu, pentru învățacei la următoarele măestri: rotărie, dulgherie (Zimmermann), ferărie, cojocărie, măsărie, ciobotărie, pălărierie, curelărie, croitorie și neguțătorie (boldășie) și anume:

1. Trei ajutore cu terminulu de concursu, până la 15 Februarie n. 1894.
2. Unu ajutoru cu terminulu de concursu până la 15 Martie n. 1894, și
3. Unu ajutoru cu terminulu de concursu până la 30 Maiu n. 1894.

Suplicele sunt a se instrui cu următoarele documente:

- a) atestată de botez;
- b) testimoniu școlasticu de celu puțin 4 clase elementare;
- c) atestată de paupertate;
- d) contractu încheiatu cu măiestrul respectiv și aprobatu de autoritățile competente;
- e) declarațiune din partea părinților séu a tutorilor, că copii lor voru învăța meseria, până voru eși ca calfe.

Suplicele sunt a se adresă d-lui Simeon Monda, protopresbiteru în Borgo-Bistriță, p. u. Borgo-Prundu.

POSTA REDACȚIUNEL.

Societății „Petru Maior“ în Budapesta. In curându se voru espedă toți numerii.

Pilulele pentru curățirea sângelui

mai nainte numite „Pilulele universale“ ale lui

I. P S E R H O F E R

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt foarte multe boale, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lățite și puține familii se vor afla la cari ară lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuiri și constipații precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hămorhoide (vina de aurii) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra boalelor ce isvoresc din acesta, precum: gălbănare, dureri de capu nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrăză așa de ușor, încatu nu principescu nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singuru numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Unu solū cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimițendu-se nefrancatu cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă unu solū cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 soluri 2 fl. 30 cr., 3 soluri 3 fl. 35 cr., 4 soluri 4 fl. 40 cr., 5 soluri 5 fl. 20 cr., 10 soluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de unu solū nu se pôte espedă.

N. B. In urma lățirei lorū celei marī, se imițăză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acelea sunt veritabile, a cărorū instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscăliturā I. Pserhofer și cari pōrtă pe capaculū cutiei totū aceeași iscăliturā în colōre roșiā.

Dintre nenumăratele scrisori, prin cari consumentii acestorū pilule mulțamescū pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele boale, lăsămū se urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuițatū odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

K 61n, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoese de a-mi trimite erăși 15 soluri din escelele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu acē stă ocazie Vē aducū mulțămirele mele pentru efectul de minune alū pilulorū D-tale. Cu distinsā stimā,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche Jângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fostū voința lui D-đeu că pilulele D-v. au ajunsū în mâinile mele, și rezultatulū dela acestea ilū acribuū Dv. Mē recisemū în patulū de leusā astfel încatu nu mai puteam lucra și asi fi sigurū deja mōrtā, decā nu m'ar fi scăpatū minunatele Dv. pilule. D-đeu se vē binecuvinteze de mi de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mē vorū face de totū sănătōsā, așa precum a folositū și altora.
Theresia Kuifc.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In nunele mătușei mele de 60 ani îfiesprimū cea mai căldurōsā mulțămire. Dēnsa a suferitū 5 ani de catarū la stomacū cronicū și de apă. Viēta i era unū chinū și se credea dejă de perdatū. Prin întēmplare a

căpătatū o cutiā cu escelele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuițare mai îndelungatā s'a vindecatū.
Cu distinsā stimā,
Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfuhl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatulū se rogā a mai trimite 4 soluri cu pilulele Dv. în adevērū folositōre și escelele. Nu potū întrelāsa fārā ca sē Vē esprimū recunoscința mea în privința valōrei acestora pilule, și le voui recomanda unde numai se va putē tuturorū suferințelorū. Vē autorizez, ca acēstā a mea mulțămītā sē o folositū după placū și pe cale publicā.
Cu distinsā stimā Iguaz Hahn.

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vē rogā a-mi trimite unū solū cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunatorū Dv. pilule am sē mulțamescū, că am scăpatū de o suferință de stomacū, care m'a chinutū 5 ani. Aceste pilule nare sē-mi lipsescū nici-odată și esprimū prin acēstā mulțămirea mea cea mai căldurōsā. Cu cea mai mare stimā, Ana Zwicki.

Liquer din plante de Alpi dela W. Otm. Bernhard din Lindau în contra tuturorū greutăților la stomacū. O buteliā 2 fl. 60 cr., o jumătate buteliā 1 fl. 40 cr.

Ca veritabile suntū a se privi numai acele pilule, a cărorū instrucțiune este provădută cu iscăliturā I. P S E R H O F E R și cari pōrtă pe capaculū flă-carei cutii totū aceeași iscăliturā în colōre roșiā.

Susamintitele specialități se află și in Budapesta la farmacistulū I. von Török, Königsgasse 12.

2-12

Alifă americană, celū mai bunū mijlocū în contra tuturorū suferințelorū rheumatice: durerilorū la șira spinării, junghiuri, ischiasū, migrenā, dureri nervose de dinți, dureri de capū, junghiuri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi, de Dr. Romershausen pentru întărirea și conservarea vederei, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatulū balsamū englezescū o sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei, Fiakerpulver în contra catarului, răgușelei etc. 1 cutiā 35 cr., cu trimiterea franco Franzbranntwein cu sēu fārā sare o sticlă 70 cr. [cată 60 cr.

Balsamū contra degerătorei de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscutū ca celū mai sigurū remediū contra suferințelorū de degerăturā de totū felulū, precum și spre vindecarea ranelorū foarte învechite, 1 borcanū 40 cr., cu trimiterea francatā 65 cr.

Helso sēn Gesundheitssalz unū remediū escelentū în contra catarului, la stomacū, precum in genere în contra tuturorū suferințelorū ce provinū dela mistuirea neregulatā, unū pachetū 1 fl.

Balsamū în contra gușilorū mijlocū probatū în contra umflăturii la gātū, unū flaconū 40 cr. cu trimiterea francatā 65 cr.

Esență de viețā (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricatū, mistuiri rele, greutăți de totū felulū, unū medicamentū de casă escelentū, 1 flaconū 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prafuri în contra asudărei piciorilorū. Acestū prafū delăturā și mirosulū neplăcutū, conservezā încălțăminteā și este probatū ca nestrictaciōse. Prețulū unei cutii 50 cr., cu trimitere francatā 75 cr.

Suculū-Spitzwegerich, unū medicamentū de casă foarte curatū, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticluțe diimpună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada Tannochinin de I. Pserhofer, de unū lungū șirū de ani recunoscutā de medicū ca celū mai bunū mijlocū pentru crescerea părului. Unū borcanū elegantū ajustatū 2 fl.

Plastrū universalū, de prof. Steudel, la rane din loviturā și la umflături învechite, ce se spargū periodicū la piciorē, la degetū, la rānile și aprinderile de țite și la multe alte suferințe de acestū soiū s'a probatū de multe ori. Unū borcanū 50 cr., cu trimiterea francatā 75 cr.

Sare universalā purgativā, de W. Bullrich. Unū medicamentū de casă escelentū, contra tuturorū urmărilorū digestiunei stricate, precum: durere de capū, amēțelā, căceai la stomacū, acrelā în gātū, suferințe hămorhoide, constipațiune etc. Unū pachetū 1 fl.

Afār de preparatele aci amintite se mai află tōte specialități farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tōte diarele austro ungare și la vorū, când unele din aceste specii nu s'ar afla în depositū se vorū procura la cerere promptū și ieftinū. Trimiterile prin poștā se efectuezā iute, decā se trimite prețulū înainte, comande mai marī și cu rambursā a prețului.

I. P S E R H O F E R,

farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Francο se efectuezā acele comande marī, decā se trimite mai nainte și resp. porto postalū, in casulū acesta speșele poștale suntū multū mai ieftine, decātu la trimiteri cu rambursā.